

WŁADZE ■ KONTAKTY

Biurowisko KUP OIIB, 85-030 Bydgoszcz,
ul. K. Gotowskiego 6 (Dom Technika),
tel. (52) 366 70 50,

518-310-572 – sekretariat

501-393-166 – dział członkowski

e-mail: kup@piib.org.pl

www.kup.piib.org.pl

Biurowisko Izby pracuje w godzinach:

Pon. 7⁰⁰-15⁰⁰

Wt. 9⁰⁰-17⁰⁰

Śr. 8⁰⁰-16⁰⁰

Czw. 7⁰⁰-15⁰⁰

Pt. 7⁰⁰-15⁰⁰

Przyjęcia interesantów w godzinach:

Wt. 10⁰⁰-17⁰⁰

Śr. 10⁰⁰-16⁰⁰

Czw. 8⁰⁰-14⁰⁰

Punkty Konsultacyjne Izby:

87-300 **Brodnica**, ul. Kościelna 7,

tel. (56) 49 410 90

Pon. - Pt., godz. 15⁰⁰-16⁰⁰

86-300 **Grudziądz**, ul. Kościelna 10/3,

tel. (56) 46 225 03

Pon., Śr., godz. 10⁰⁰-14⁰⁰

dziur członka Prezydium Rady, Śr., godz. 15³⁰-16³⁰

88-100 **Inowrocław**, ul. Orłowska 48,

tel./fax (52) 357 46 66

Wt., godz. 14⁰⁰-15⁰⁰, Pt., godz. 8⁰⁰-15⁰⁰,

dziur członka Prezydium Rady, Wt., godz. 14⁰⁰-15⁰⁰

87-100 **Toruń**, ul. Piernikarska 4/1,

tel. (56) 662-90-77,

Pon., Wt., godz. 12⁰⁰-15³⁰,

dziur członka Prezydium Rady, Wt., godz. 13⁰⁰-15³⁰

87-800 **Włocławek**, Pl. Wolności 1,

tel./fax (54) 232 62 50

Wt., Śr., Czw., godz. 9⁰⁰-13⁰⁰,

dziur członka Prezydium Rady, Wt., godz. 13⁰⁰-14⁰⁰

Dziury członków władz:

Przewodniczący Rady

– wtorek, godz. 15⁰⁰-17⁰⁰

Zastępca Przewodniczącego Rady

– poniedziałek, godz. 14⁰⁰-15⁰⁰

Przewodniczący Okręgowej Komisji Rewizyjnej

– poniedziałek, godz. 13⁰⁰-15⁰⁰

Przewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej

– czwartek, godz. 13⁰⁰-15⁰⁰

Przewodniczący Sądu Dyscyplinarnego

– wtorek, godz. 13⁰⁰-15⁰⁰

Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej

– wtorek, godz. 14⁰⁰-16⁰⁰

Skarbnik

– środa, godz. 15⁰⁰-16⁰⁰

Sekretarz Rady

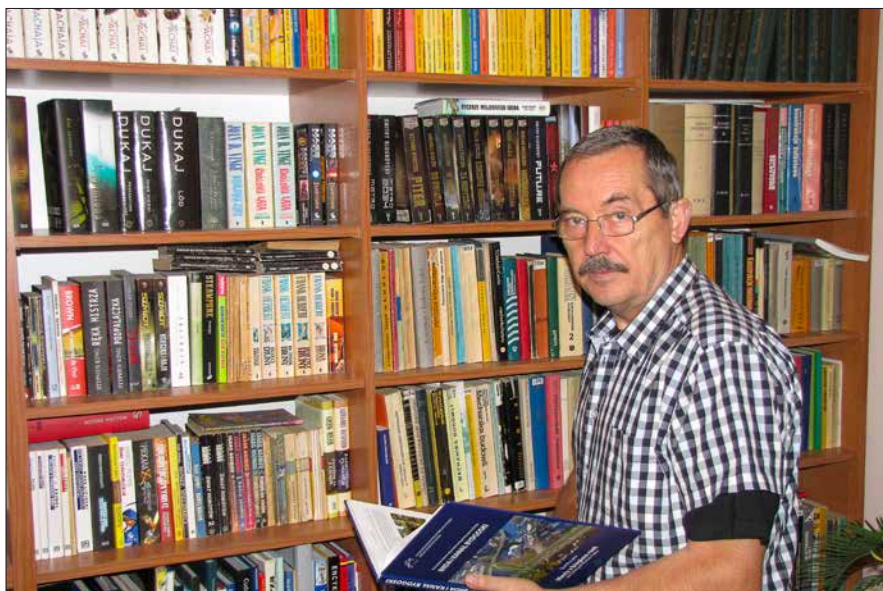
– środa, godz. 9⁰⁰-10⁰⁰

Radca Prawny

– wtorek, godz. 15⁰⁰-17⁰⁰

Kierowanie budową – praktyka i zagrożenia

Ponad połowa wszystkich postępowań prowadzonych w tym roku przez rzeczników odpowiedzialności zawodowej KUP OIIB, dotyczy kierowników budowy. O najczęstszych uchybieniach w zakresie kierowania budową pisze inż. Czesław Szczesik, Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej – koordynator organu

■ W trakcie realizacji budowy często zdarza się nierzetelne prowadzenie dokumentacji budowy, w tym przede wszystkim dziennika budowy. Dość częste są przypadki dokonywania wpisów w sposób odbiegający od rzeczywistości, antydatowanie zapisów bądź potwierdzanie realizacji robót w terminach znacznie późniejszych niż wykonane faktycznie – zauważa inż. Czesław Szczesik

Fot. Archiwum KUP OIIB

Epidemia koronawirusa nie wpłynęła na razie znacząco na branżę budowlaną. Inżynierowie budownictwa wciąż intensywnie pracują – co niestety widoczne jest także w utrzymującej się od kilku lat na podobnym poziomie liczbie wniosków o wszczęcie postępowania wyjaśniającego wobec członków naszego samorządu, które kierowane są do rzecznika odpowiedzialności zawodowej, zwłaszcza przez inwestorów i organy nadzoru budowlanego. Najwięcej zarzutów dotyczy niewłaściwego pełnienia samodzielnej funkcji technicznej

w budownictwie w ramach kierowania budową. Przypomnijmy, że pełny katalog obowiązków kierownika budowy reguluje art. 22 ustawy Prawo budowlane (Dz.U. z 2020 r., poz. 1333). Wszystkie zadania kierownika budowy wiążą się oczywiście z koniecznością współpracy z inwestorem, który musi zapewnić środki do realizacji wymogów ustawy, szczególnie w zakresie prac zleczanych osobom trzecim, np. geodecie.

Kierownik budowy za uchybienie obowiązkowi zawodowemu ponosi odpowiedzialność zawodową (art. 95 pkt

► dokończenie ze str. 1.

4 ustawy Prawo budowlane), a także dyscyplinarną, jako członek samorządu zawodowego inżynierów budownictwa (art. 45 ustawy z 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, Dz.U. z 2019 r., poz. 1117). Jeżeli natomiast wadliwe działanie kierownika budowy narazi inwestora na szkodę, to będzie on za tę szkodę dodatkowo odpowiedzialny na podstawie Kodeksu cywilnego – z tego względu kierownik budowy, jako członek samorządu zawodowego inżynierów budownictwa, podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą wyniknąć w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (art. 6 pkt 2 ustawy o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa).

Realizacja budowy niezgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym – częste przewinienie

Najczęściej występującym zarzutem wobec kierownika budowy jest naruszenie przepisu zawartego w art. 22 pkt 3 ustawy Prawo budowlane, z którego wynika m.in., że do obowiązków kierownika budowy należy kierowanie budową obiektu budowlanego w sposób zgodny z zatwierdzonym projektem budowlanym. Prawo budowlane oczywiście dopuszcza realizację budowy niezgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym, ale pod ścisłym warunkiem, że kierownik budowy uzyska od projektanta kwalifikację zamierzonego odstąpienia od projektu jako nieistotnego oraz że odpowiednie informacje dotyczące odstąpienia (rysunek i opis) zostaną przez projektanta zamieszczone w projekcie budowlanym (art. 36a ust. 5 i 6 Prawa budowlanego). W każdym innym przypadku niedopuszczalne jest prowadzenie robót budowlanych, a w przypadku potrzeby istotnego odstąpienia od projektu budowlanego niezbędne jest opracowanie zamiennego projektu budowlanego i na jego podstawie uzyskanie decyzji o zmianie pozwole-

nia na budowę (art. 36a pkt 1 Prawa budowlanego). Nieistotne odstąpienie od zatwierdzonego projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę nie wymaga uzyskania decyzji o zmianie pozwolenia na budowę oraz ponownego zgłoszenia. Instytucja odstępstwa od zatwierdzonego projektu budowlanego ma zastosowanie w sytuacjach, gdy na skutek różnych czynników zaistnieje potrzeba wprowadzenia zmian w zakresie zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę, która ujawnia się dopiero na etapie wykonywania robót budowlanych. Celem tego przepisu jest umożliwienie dokonywania zmian w planowanej inwestycji budowlanej bez konieczności uruchamiania po raz kolejny długotrwałej procedury administracyjnej. To istotne ułatwienie, jednak w praktyce często kierownik budowy jest poddany silnej presji inwestora i realizuje budowę niezgodnie z projektem budowlanym, nie troszcząc się o stronę formalną inwestycji. Ponadto przy odstępstwach ewidentnie nieistotnych kierownik budowy często po prostu lekceważy konieczność uzyskania stosownej kwalifikacji przez projektanta, która wydaje mu się być absolutnie oczywista. W tym przypadku zwykle również działa pod presją inwestora, a także wykonawcy robót.

Zdarzają się ponadto przypadki, iż inwestor udostępnia kierownikowi budowy jedynie projekt wykonawczy, technologiczny, techniczny - bez udostępnienia aktualnego projektu budowlanego, istotnie różniącego się od pierwotnego projektu budowlanego i decyzji pozwolenie na budowę. Również taka sytuacja powinna być dla kierownika budowy nie do zaakceptowania.

Realizacja budowy niezgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym stanowi poważne naruszenie Prawa budowlanego. Sprawy takie, po udokumentowaniu przez organ rzecznika odpowiedzialności zawodowej w postępowaniu wyjaśniającym, są kierowane do sądu dyscyplinarnego z wnio-

skiem o ukaranie kierownika budowy. W ostatnich 2 latach takich sytuacji było około 10.

Reasumując, zaleca się, aby kierujący budową przed rozpoczęciem robót zapoznali się z projektem budowlanym i z pozostałą dokumentacją, na podstawie której realizować będą budowę. Każda zmiana, zanim jeszcze zostanie wdrożona, winna uzyskać kwalifikację projektanta, a w przypadku zmian istotnych także decyzję zmieniającą pozwolenie na budowę.

Prowadzenie dokumentacji budowy – często zaniedbywane

Drugą grupą częstych wykroczeń jest przekroczenie art. 22 pkt 2 Prawa budowlanego, zgodnie z którym kierownik budowy ma obowiązek prowadzić dokumentację budowy. Zgodnie z art. 3 pkt 13 Prawa budowlanego w skład dokumentacji budowy wchodzi: pozwolenie na budowę wraz z załączonym projektem budowlanym, dziennik budowy, protokoły odbiorów częściowych i końcowych, w miarę potrzeby rysunki i opisy służące realizacji obiektu, operaty geodezyjne i książka obmiarów, a w przypadku realizacji obiektów metodą montażu – także dziennik montażu. Obowiązek prowadzenia przez kierownika budowy dokumentacji budowy oznacza więc, że jest on odpowiedzialny za: prawidłowe prowadzenie dziennika budowy, za sporządzanie protokołów odbiorów częściowych i końcowych oraz za sporządzanie dokumentacji geodezyjnej na poszczególnych etapach budowy, a więc geodezyjnego wyznaczenia obiektu budowlanego oraz szkiców tyczenia i kontroli położenia poszczególnych elementów obiektu budowlanego.

W zakresie prowadzenia właściwej dokumentacji budowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej odnotowuje wiele uchybień, w tym tych zupełnie podstawowych. Najbardziej oczywistym obowiązkiem kierownika budowy jest zagwarantowanie, żeby dziennik budowy znajdował się stale na jej terenie, był systematycznie uzupełniany i odzwierciedlał faktyczny

postęp prac. Niestety w postępowaniu wyjaśniającym wychodzi na jaw, że obowiązek ten nie jest należycie przestrzegany. W trakcie realizacji budowy często zdarza się nierzetelne prowadzenie dokumentacji budowy, w tym przede wszystkim dziennika budowy. Dostyc częste są przypadki dokonywania wpisów w sposób odbiegający od rzeczywistości, antydatowanie zapisów bądź potwierdzanie realizacji robót w terminach znacznie późniejszych niż wykonane faktycznie.

Uchybienia dotyczące prowadzenia dokumentacji budowy dotyczą także braku właściwej dokumentacji związanej z przejęciem placu budowy. Przekazanie terenu budowy następuje równocześnie ze sporządzeniem i podpisaniem protokołu. Protokół sporządza się tak, aby z niego wynikało kto, kiedy, gdzie i jakich czynności dokonał, kto i w jakim charakterze był przy tym obecny, co i w jaki sposób w wyniku tych czynności ustalono i jakie uwagi zgłosiły obecne osoby. Protokół powinien być podpisany przez osoby, które dokonują przekazania terenu, czyli przez inwestora (bądź osobę przez niego upoważnioną, np. inspektora nadzoru inwestorskiego) oraz przez kierownika budowy osobiście. Od momentu tego przekazania kierownik budowy będzie ponosił pełną odpowiedzialność za wszystkie zdarzenia na budowie.

Na tym etapie, zgodnie z art. 22 pkt 1 Prawa budowlanego, niezbędne jest zwłaszcza wytyczenie obiektu przez uprawnionego geodetę. Jak wiadomo, wytyczenie geodezyjne obiektów w terenie stanowi element prac przygotowawczych na terenie budowy (art. 41 ust. 2 Prawa budowlanego). Wykonawca prac geodezyjnych winien stwierdzić wykonanie powyższych czynności poprzez dokonanie odpowiedniego wpisu w dzienniku budowy.

Kierownicy budowy często zapominają, że konieczne jest nie tylko protokolarne przejęcie od inwestora terenu budowy na początku realizacji inwestycji, ale również protokolarne zdanie budowy w przypadku zmiany kierownika budowy. Często zdarza

się, iż inwestor nie dokonał odbioru protokolarnego od ustępującego kierownika budowy, który zaprzestał pełnienia funkcji. W tym przypadku nowy kierownik budowy jest zobowiązany do sporządzenia takiego protokołu ze wskazaniem zaawansowania robót oraz wykazaniem nieprawidłowości zrealizowanych przez poprzedniego kierownika budowy. Ponadto wraz z przejęciem zaleca się dokonanie sprawdzenia geodezyjnego wytyczenia obiektu lub geodezyjnej inwentaryzacji robót.

Za BHP odpowiada kierownik budowy!

Wielokrotnie kierownicy budowy zapominają także o ciąży na nich obowiązkach związanych z przestrzeganiem przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (określonych w art. 22 pkt 3a, 3b, 3c, 3d Prawa budowlanego oraz rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dn. 06.02.2003 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych, Dz.U. nr 47 z 2003 r., poz. 401), w tym przede wszystkim o opracowaniu przed rozpoczęciem budowy i późniejszej aktualizacji planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na budowie tam, gdzie jest to wymagane (art. 21a Prawa budowlanego).

Jak wiadomo, oświadczenie kierownika budowy o sporządzeniu planu BIOZ dołączane jest do zawiadomienia o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych, które inwestor składa organowi nadzoru budowlanego (art. 41 ust. 4 pkt 1 Prawa budowlanego). Jednak często nie pamięta się, że plan BIOZ powinien być aktualizowany i na bieżąco dostosowywany zgodnie z postępem robót budowlanych. Osobą zobowiązaną do dokonania niezbędnych zmian jest kierownik budowy (art. 22 pkt 3c Prawa budowlanego).

Zgodnie z art. 22 pkt 3a i 3b Prawa budowlanego kierownik budowy jest koordynatorem działań zapewniających przestrzeganie podczas wykonywania robót budowlanych zasad BHP, czyli podmiotem odpowiedzialnym za szeroko rozumiany stan bezpie-

czeństwa na budowie, co przesądza o tym, że w pierwszej kolejności to on może ponieść prawne konsekwencje uchybień w tym zakresie, określone w przepisach Kodeksu karnego. W związku z tym kierownik budowy powinien wymagać od wykonawców robót dokumentów potwierdzających właściwe przeszkolenie pracowników. Na dużych budowach, gdzie wykonawca posiada zespół lub stanowisko ds. BHP, ten problem jest mniej widoczny, jednak na małych budowach, w tym przede wszystkim na tych realizowanych sposobem gospodarczym, zaleca się, aby w umowie z inwestorem zawrzeć klauzulę o niemożności wprowadzania na plac budowy kogokolwiek, w tym także inwestora, bez stosownego przeszkolenia BHP potwierdzonego na piśmie.

Na zakończenie kilka słów na temat fazy odbiorowej. To na kierowniku budowy spoczywa obowiązek sporządzenia dokumentacji powykonawczej, która winna zawierać wszelkie zmiany, jakie zostały dokonane w toku wykonywania robót. Winna zawierać także komplet badań, sprawdzeń i pomiarów oraz inwentaryzację geodezyjną powykonawczą zatwierdzoną przez Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej. Kierownik budowy dokumentację powykonawczą przekazuje inwestorowi, który dołącza ją w odpowiedniej części do zawiadomienia o zakończeniu budowy lub wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego (art. 57 ust. 1 pkt 5 Prawa budowlanego).

W trakcie kontroli organów nadzoru budowlanego często zdarza się, że dokumentacja odbiorowa jest niekompletna, a oświadczenie zgodnie z art. 57 ust 1 pkt 2 jest w związku z tym niezgodne z rzeczywistością i jest skarżane do rzecznika. ■

Czesław Szczesik

Artykuł przedstawia sytuację w stanie prawnym obowiązującym przed wejściem w życie nowelizacji Prawa budowlanego w dn. 19.09.2020 r.

Nie żyje inż. Franciszek Szypliński

Z wielkim żalem informujemy, że 2 września 2020 r. w wieku 88 lat odszedł inż. Franciszek Szypliński, współtwórca samorządu zawodowego inżynierów budownictwa, pierwszy przewodniczący Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej KUP OIIB, a następnie jej wieloletni sekretarz.

Inż. Franciszek Szypliński urodził się 26 kwietnia 1932 r. w Karbowie koło Brodnicy. W 1967 r. uzyskał uprawnienia budowlane w specjalności konstrukcyjno-inżynierskiej do projektowania i kierowania robotami budowlanymi. W trwającej przeszło pół wieku karierze zawodowej pełnił funkcje kierownika budowy, projektanta, rzeczoznawcy budowlanego. Przez wiele lat piastował stanowisko kierownika oddziału nadzoru budowlanego w Wydziale Budownictwa, Urbanistyki i Architektury Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy. Był długoletnim przewodniczącym Komisji Egzaminacyjnej na uprawnienia budowlane w Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy.

Zaangażowany był w tworzenie Kujawsko-Pomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

Od momentu przekazania w 2003 r. przez organy administracji państwowej obowiązku nadawania uprawnień budowlanych samorządowi zawodowemu inżynierów budownictwa inż. Franciszek Szypliński sprawował funkcję przewodniczącego Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej KUP OIIB w I kadencji, a następnie w II i III kadencji pełnił obowiązki sekretarza OKK.

Szeroka wiedza i wieloletnia praktyka inż. Franciszka Szyplińskiego okazały się szczególnie cenne wobec faktu, że to na Polskiej Izbie Inżynierów Budownictwa spoczywa również obowiązek interpretacji wszystkich uprawnień budowlanych, przyznawanych od 1928 r. do dziś. Zakres uprawnień budowlanych

■ inż. Franciszek Szypliński

Fot. Nadesłane

nych interpretuje Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna zgodnie z treścią decyzji o ich nadaniu i w oparciu o przepisy będące podstawą ich nadania. Wydawanie postanowień dotyczących wyjaśnienia treści uprawnień budowlanych to bardzo trudny obowiązek, który przez wiele lat spełniał inż. Franciszek Szypliński, dzieląc się szczerze swoim doświadczeniem z młodszymi kolegami. Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna KUP OIIB wiele zawdzięcza życzliwości oraz wiedzy i ogromnej pracowitości inż. Franciszka Szyplińskiego.

Za wieloletnią pracę i zaangażowanie na rzecz samorządu zawodowego in-

żynierów budownictwa inż. Franciszek Szypliński został wyróżniony Złotą Odznaką Honorową Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa w 2008 r.

W 1987 r. otrzymał Odznakę Honorową „Za zasługi dla Miasta Bydgoszczy”. W 1988 r. uhonorowany Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. W 1998 r. otrzymał Medal Prezydenta Bydgoszczy.

Od 1958 r. zasłużony działacz Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa, przez wiele lat sekretarz i zastępca przewodniczącego oddziału PZITB w Bydgoszczy. ■ (PG)

Wyrazy głębokiego współczucia Rodzinie Zmarłego składają:

Przewodnicząca Okręgowej Rady KUP OIIB oraz Członkowie Okręgowej Rady,

Przewodnicząca i Członkowie Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej,

Przewodniczący i Członkowie Okręgowej Komisji Rewizyjnej,

Przewodniczący i Członkowie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego,

Rzecznicy Odpowiedzialności Zawodowej,

koleżanki i koledzy z Kujawsko-Pomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa.

nasze

Aktualności

Informator Kujawsko-Pomorskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa
ul. K. Gotowskiego 6, 85-030 Bydgoszcz, tel. (52) 366 70 50, e-mail: kup@piib.org.pl